

*Procedury postępowania nauczycieli i pracowników
Szkoły Podstawowej im. Ks. St. Kard. Wyszyńskiego
Prymasa Tysiąclecia
w Rąbieniu w sytuacjach kryzysowych oraz metody
współpracy szkoły z policją
w sytuacjach zagrożenia dzieci i młodzieży.*

Spis treści:

- 1. Cele procedur**
- 2. Podstawy prawne stosowanych procedur**
- 3. Spis procedur**
- 4. Załączniki:**
 - NOTATKA SŁUŻBOWA**
 - OŚWIADCZENIE RODZICA/OPIEKUNA PRAWNEGO**

1. Cele procedur:

1. Opracowanie efektywnych działań, których celem jest pomoc dzieciom i młodzieży oraz zapewnienie im bezpieczeństwa.
2. Usprawnienie i zwiększenie skuteczności oddziaływań wychowawczych szkoły w sytuacjach trudnych i kryzysowych.
3. Zapobieganie powtarzaniu się zachowań niepożądanych poprzez wskazanie działań profilaktycznych.

2. Podstawy prawne stosowanych procedur:

1. *Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 1982 r. Nr 35 poz. 228 z p. zm. - tekst jednolity Dz. z 2018 r. poz. 969).*
2. *Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 487, z 2017 r. poz. 2245, 2439, z 2018 r. poz. 310, 650, 1669).*
3. *Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 1030, 1490).*
4. *Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 1457, 1560).*
5. *Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 roku - Karta Nauczyciela (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 967).*
6. *Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990r. o Policji (tekst jednolity Dz. U. z 2017 r. poz. 2067, 2405, z 2018 r. poz. 106, 138, 416, 650, 730, 1039, 1544, 1669).*

7. *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 22 lipca 2011 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. 2011 nr 161 poz. 968).*
8. *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 15 sierpnia 2015 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem (Dz. U. 2015 poz. 1249).*
9. *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 28 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. 2017 poz. 1643).*
10. *Zarządzenie Nr 18 Komendanta Głównego Policji z dnia 23 maj 2014r. w sprawie metod i form wykonywania zadań przez policjantów w zakresie przeciwdziałania demoralizacji i przestępczości nieletnich oraz działań podejmowanych na rzecz małoletnich (Dz. U. KGP z 2014r. poz. 41).*
11. *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2015 r. poz. 1249z późn. zm.)*
12. *Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe*

3. Spis procedur:

- I. Procedura postępowania w przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który, nie ukończył 18 lat, używa alkoholu lub innych środków, uprawia nierząd, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji.
- II. Procedura postępowania w przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych.
- III. Procedura postępowania w przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń jest w posiadaniu substancji przypominającej narkotyk.
- IV. Procedura postępowania w przypadku stwierdzenia palenia tytoniu lub e-papierosa przez ucznia.
- V. Procedura postępowania w przypadku podejrzenia, że uczeń posiada przy sobie niebezpieczne substancje lub niebezpieczne narzędzia.

- VI. Procedura postępowania w przypadku, gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem substancję psychoaktywną.
- VII. Procedura postępowania w sytuacji stwierdzenia dewastacji mienia szkolnego i cudzej własności.
- VIII. Procedura postępowania w przypadku stwierdzenia faktu kradzieży przez ucznia.
- IX. Procedura postępowania wobec ucznia – sprawcy czynu karalnego lub przestępstwa (pobicie, udział w bójce, molestowanie, gwałt, rozbój wymuszenie rozbójnicze)
- X. Procedura postępowania wobec ucznia – ofiary czynu karalnego.
- XI. Procedura postępowania w przypadku stwierdzenia przejawów przemocy i agresji wśród uczniów w tym cyberprzemocy.
- XII. Procedura postępowania w sytuacji naruszenia godności lub nietykalności osobistej nauczyciela lub pracownika szkoły.
- XIII. Procedura postępowania w przypadku zachowań samobójczych lub samobójstwa ucznia.
- XIV. Procedura postępowania w razie wypadku w szkole.
- XV. Procedura postępowania w przypadku zachowania uniemożliwiającego prowadzenie lekcji.
- XVI. Procedura postępowania w przypadku samowolnego opuszczania szkoły przez ucznia w czasie zajęć lekcyjnych.
- XVII. Procedura postępowania w przypadku trudnych sytuacji wychowawczych.
- XVIII. Procedura postępowania w przypadku odmowy współpracy rodziców/opiekunów prawnych ze szkołą lub gdy rodzina jest niewydolna wychowawczo.
- XIX. Procedura postępowania w przypadku ujawnienia podejrzanego przesyłki lub telefonu ostrzegającego przed niebezpieczeństwem.
- XX. Procedura postępowania w przypadku, gdy nauczyciel wykryje fałszerstwo.
- XXI. Procedura postępowania w przypadku używania przez ucznia wulgarnego słownictwa.
- XXII. Procedura postępowania w przypadku ciąży uczennicy.
- XXIII. Procedura postępowania w przypadku zamachu.
- XXIV. Interwencja w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka
- XXV. Metody współpracy z Policją

I

Procedura postępowania w przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który, nie ukończył 18 lat, używa alkoholu lub innych środków, uprawia nierząd, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji.

- 1) Nauczyciel, pracownik szkoły powinien niezwłocznie przekazać uzyskaną informację wychowawcy klasy, pedagogowi lub dyrekcji szkoły.
- 2) Wychowawca informuje o tym fakcie pedagoga szkolnego i dyrekcję szkoły.
- 3) Wychowawca wzywa niezwłocznie do szkoły rodziców/opiekunów prawnych ucznia i przeprowadza z nimi rozmowę w obecności ucznia. W przypadku potwierdzenia uzyskanej informacji, zobowiązuje się ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. Może zaproponować rodzicom konsultację dziecka w specjalistycznej placówce lub zalecić udział w zajęciach o charakterze terapeutycznym. Wychowawca lub pedagog sporządza stosowną dokumentację ze spotkania.
- 4) Jeżeli rodzice odmawiają współpracy z kadrą pedagogiczną lub nie reagują na wezwanie do stawiennictwa w szkole, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o wymienionych wyżej przejawach demoralizacji nieletniego, szkoła pisemnie powiadamia sąd rodzinny lub policję.
- 5) Podobnie w sytuacji, gdy szkoła wykorzysta wszystkie formy oddziaływań wychowawczych (rozmowa z rodzicami, ostrzeżenie ucznia, spotkania z pedagogiem/psychologiem, itp.) i ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji sądu rodzinnego lub policji.

II

Procedura postępowania w przypadku, gdy nauczyciel lub pracownik szkoły podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych.

- 1) Nauczyciel/pracownik powiadamia o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy lub pedagoga szkolnego.
- 2) Jeśli ma to miejsce podczas lekcji, nauczyciel odizolowuje ucznia od reszty klasy, ale ze względów bezpieczeństwa nie pozostawia go samego, stwarza warunki, w których nie będzie zagrożone jego życie ani zdrowie. Wysyła gospodarza klasy po pedagoga lub wychowawcę.
- 3) Wzywa lekarza w celu stwierdzenia stanu trzeźwości lub odurzenia, ewentualnie udzielenia pomocy medycznej.
- 4) Wychowawca/pedagog zawiadamia o fakcie dyrekcję szkoły oraz rodziców/opiekunów prawnych, których zobowiązuje do niezwłocznego odebrania ucznia ze szkoły, jeżeli zezwala na to jego stan zdrowia.
- 5) W przypadku odmowy przyjazdu ze strony rodziców/opiekunów prawnych, o pozostaniu ucznia w szkole, czy też przewiezieniu ucznia do placówki służby zdrowia, bądź też przekazania go do dyspozycji funkcjonariuszom policji decyduje lekarz po ustaleniu aktualnego stanu zdrowia ucznia.
- 6) Szkoła zawiadamia najbliższą jednostkę Policji, gdy rodzice ucznia będącego pod wpływem alkoholu - odmawiają przyścia do szkoły, a jest on agresywny, bądź swoim zachowaniem daje powód do zgorzenia albo zagraża życiu lub zdrowiu innych osób.
W przypadku stwierdzenia stanu nietrzeźwości*. Policja ma możliwość przewiezienia ucznia do izby wytrzeźwień, albo do policyjnych pomieszczeń dla osób zatrzymanych - na czas niezbędny do wytrzeźwienia (maksymalnie do 24 godzin). O fakcie umieszczenia zawiadamia się rodziców/opiekunów oraz sąd rodzinny, jeśli uczeń nie ukończył 18 lat.
- 7) Wychowawca/pedagog szkolny/dyrektor szkoły (min. 2 pracowników placówki) przeprowadzają rozmowę z uczniem (w miarę jego psychofizycznych możliwości) w celu uzyskania informacji odnośnie wypitego alkoholu lub zażytego środka, sposobu jego pozyskania i źródła pochodzenia. Ustalają miejsce spożycia oraz współuczestników zdarzenia.

- 8) Jeżeli powtarzają się przypadki, w których uczeń (przed ukończeniem 18 lat) znajduje się pod wpływem alkoholu lub narkotyków na terenie szkoły, to szkoła ma obowiązek powiadomienia o tym Policji (*specjalisty ds. nieletnich*) lub sądu rodzinnego.
- 9) Pedagog szkolny sporządza stosowną dokumentację dotyczącą okoliczności zdarzenia.
- 10) Niezwłocznie po zaistniałym zdarzeniu wychowawca przeprowadza rozmowę z rodzicami/opiekunami prawnymi w obecności ucznia i pedagoga szkolnego, zobowiązując ucznia do zaniechania negatywnego zachowania oraz podjęcia ewentualnych działań terapeutycznych. Pedagog szkolny przekazuje rodzicom/opiekunom prawnym informacje o możliwości skorzystania ze specjalistycznej pomocy pedagogiczno-psychologicznej dotyczącej uzależnień.

III

Procedura postępowania w przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń jest w posiadaniu substancji przypominającej narkotyki

- 1) Nauczyciel w obecności innej osoby (wychowawca, pedagog, dyrektor, itp.) ma prawo żądać, aby uczeń przekazał mu tę substancję, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni (we własnej odzieży), ewentualnie innych przedmiotów budzących podejrzenie co do ich związku z poszukiwaną substancją. Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani teczki ucznia - jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla Policji.
- 2) Nauczyciel zachowując środki ostrożności zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem, próbuje (o ile to jest możliwe w zakresie działań pedagogicznych) ustalić, do kogo znaleziona substancja należy.
- 3) W przypadku, gdy uczeń, mimo wezwania, odmawia przekazania nauczycielowi substancji i pokazania zawartości teczki, szkoła wzywa policję, która przeszukuje odzież i przedmioty należące do ucznia oraz zabezpiecza znalezioną substancję i zabiera ją do ekspertyzy.
- 4) Powiadamia o zaistniałym zdarzeniu dyrektora szkoły i wzywa Policję.
- 5) Po przyjeździe Policji niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję i przekazuje informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.
- 6) Nauczyciel / pedagog powiadamia rodziców/opiekunów ucznia i wzywa ich do natychmiastowego stawiennictwa.
- 7) Całe zdarzenie nauczyciel dokumentuje, sporządzając możliwie dokładną notatkę z ustaleń wraz ze swoimi spostrzeżeniami.

IV

Procedura postępowania w przypadku stwierdzenia palenia tytoniu lub e-papierosa przez ucznia.

- 1) Osoba, która zauważy ucznia palącego papierosy na terenie szkoły powinna poinformować wychowawcę lub pedagoga szkolnego.
- 2) W przypadku niepełnoletniego ucznia wychowawca/pedagog szkolny w obecności innej osoby dorosłej (wychowawca, pedagog, dyrektor) ma prawo zażądać, aby uczeń przekazał mu papierosy i pokazał dobrowolnie zawartość torby szkolnej oraz kieszeni we własnej odzieży. Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonywać tej czynności – jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla policji.
- 3) W przypadku niepełnoletniego ucznia wychowawca/pedagog szkolny zabezpiecza papierosy, a następnie przekazuje rodzicom/opiekunom prawnym za pokwitowaniem.
- 4) Wychowawca wzywa do szkoły rodziców/opiekunów prawnych ucznia i przekazuje im informację o paleniu papierosów przez dziecko, jednocześnie zobowiązuje ich do szczególnego nadzoru nad dzieckiem.
- 5) Wychowawca przeprowadza rozmowę z uczniem w obecności rodziców, zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania oraz informuje o konsekwencjach zdrowotnych i prawnych palenia. Sporządza notatkę o zaistniałym incydencie, którą podpisuje rodzic/opiekun dziecka.
- 6) W przypadku stwierdzenia demoralizacji związanej z paleniem tytoniu przez niepełnoletniego ucznia na terenie szkoły, dyrektor placówki podejmuje działania wynikające z wewnętrznych przepisów szkoły oraz odpowiednich przepisów prawa.

V

Procedura postępowania w przypadku podejrzenia, że uczeń posiada przy sobie niebezpieczne substancje lub niebezpieczne narzędzia.

- 1) Nauczyciel w obecności innej osoby dorosłej (wychowawca, pedagog) nakazuje uczniowi, aby dobrowolnie wyjął wszystkie przedmioty z kieszeni i torby szkolnej. Jeśli uczeń odmówi nauczyciel/wychowawca powiadamia dyrektora szkoły, który wzywa policję.
- 2) O swoich spostrzeżeniach lub podejrzeniach powiadamia dyrekcję szkoły, pedagoga oraz wychowawcę klasy.
- 3) Wychowawca o zaistniałym zdarzeniu powiadamia rodziców/opiekunów ucznia i wzywa ich do natychmiastowego stawiennictwa w szkole.
- 4) Jeżeli uczeń dobrowolnie wyda nauczycielowi niebezpieczną substancję/narzędzie, nauczyciel przekazuje ją dyrektorowi szkoły, który oddaje je rodzicom/opiekunom prawnym za pokwitowaniem.
- 5) W przypadku posiadania przez ucznia przedmiotów, których posiadanie jest zabronione przez przepisy prawa, nauczyciel niezwłocznie powiadamia policję.
- 6) Pedagog szkolny sporządza stosowną dokumentację dotyczącą okoliczności zdarzenia.

VI

Procedura postępowania w przypadku, gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem substancję psychoaktywną.

- 1) Nauczyciel, zachowując środki ostrożności, zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób trzecich oraz ewentualnym jej zniszczeniem do czasu przyjazdu policji.
- 2) Próbuje (o ile jest to możliwe w zakresie działań pedagogicznych), ustalić do kogo należy znaleziona substancja.
- 3) O zaistniałym zdarzeniu powiadamia dyrektora szkoły, który wzywa policję.
- 4) Po przyjeździe policji niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję oraz informacje dotyczące szczegółów zdarzenia. Sporządza stosowną dokumentację.

VII

Procedura postępowania w sytuacji stwierdzenia dewastacji mienia szkolnego i cudzej własności.

- 1) Nauczyciel, który uzyska informację o dewastacji lub stwierdzi dewastację mienia przez ucznia ustala okoliczności zdarzenia na podstawie rozmowy z osobą informującą o zaistniałym fakcie bądź własnego oglądu sytuacji w miejscu zaistnienia szkody.
- 2) W przypadku braku możliwości ustalenia sprawcy/sprawców, nauczyciel przeprowadza rozmowę ze wszystkimi osobami mogącymi się znajdować w miejscu zdarzenia.
- 3) Nauczyciel informuje o zaistniałym fakcie dyrektora szkoły, sporządza dokumentację ze zdarzenia.
- 4) W przypadku nie budzącego wątpliwości ustalenia sprawcy szkody wychowawca lub dyrektor szkoły wzywa do szkoły jego rodziców/opiekunów prawnych.
- 5) Dyrektor wszczyna procedury prawne mające na celu wyciągnięcie konsekwencji materialnych wobec pełnoletniego ucznia bądź rodziców/opiekunów prawnych sprawców.

VIII

Procedura postępowania w przypadku stwierdzenia faktu kradzieży przez ucznia.

- 1) Wychowawca zawiadamia o zdarzeniu pedagoga.
- 2) Wychowawca we współpracy z pedagogiem szkolnym ustala okoliczności kradzieży dokonanej przez ucznia (z zachowaniem nietykalności osobistej ucznia).
- 3) Wychowawca zobowiązany jest poinformować dyrektora szkoły o zaistniałej sytuacji.
- 4) W przypadku niepełnoletniego ucznia wychowawca wzywa rodziców/opiekunów prawnych sprawcy.
- 5) Wychowawca przeprowadza rozmowę z uczniem w obecności pedagoga oraz rodziców (niepełnoletni uczeń), z której sporządza notatkę podpisaną przez rodziców lub pełnoletniego ucznia.
- 6) Uczeń lub rodzic/opiekun prawny zostaje zobowiązany do oddania skradzionej rzeczy lub pokrycia kosztów skradzionego przedmiotu.
- 7) Jeżeli zdarzenie dotyczy niepełnoletniego ucznia, dyrektor szkoły o zaistniałym fakcie powiadamia sąd rodzinny.
- 8) W przypadku odmowy współpracy przez ucznia i rodziców/opiekunów prawnych, wychowawca powiadamia policję.

IX

Procedura postępowania wobec ucznia – sprawcy czynu karalnego lub przestępstwa. (pobicie, udział w bójce, molestowanie, gwałt, rozbój wymuszenie rozbójnicze)

- 1) Nauczyciel będący świadkiem czynu niezwłocznie powiadamia o zdarzeniu wychowawcę klasy, pedagoga szkolnego i dyrektora szkoły.
- 2) Nauczyciel, który jest świadkiem ustala okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia.
- 3) Przekazuje sprawcę czynu (o ile jest znany i przebywa na terenie szkoły) pod opiekę wychowawcy klasy, pedagogowi szkolnemu lub dyrektorowi szkoły.
- 4) W przypadku małoletniego ucznia, wychowawca powiadamia rodziców/ opiekunów prawnych ucznia/sprawcy.
- 5) Dyrektor szkoły niezwłocznie powiadamia policję.
- 6) Wychowawca zabezpiecza ewentualne dowody przestępstwa, przedmioty pochodzące z przestępstwa i przekazuje je policji (np. ostre narzędzia, przedmioty kradzieży itp.).
- 7) Jeżeli zdarzenie dotyczy małoletniego ucznia, dyrektor szkoły o zaistniałym fakcie powiadamia sąd rodzinny.
- 8) W przypadku zatrzymania ucznia przez policję, pedagog szkolny sporządza notatkę służbową.

X

Procedury postępowania wobec ucznia-ofiary czynu karalnego.

- 1) Nauczyciel będący na miejscu zdarzenia zobowiązany jest do udzielenia pierwszej pomocy (przedmedycznej), bądź zapewnienia jej udzielenia poprzez wezwanie pomocy medycznej w przypadku, kiedy ofiara doznała obrażeń.
- 2) Nauczyciel niezwłocznie powiadamia dyrektora szkoły, pedagoga szkolnego i rodziców ucznia.
- 3) Dyrektor szkoły wzywa policję.
- 4) Pedagog szkolny sporządza stosowną dokumentację dotyczącą okoliczności zdarzenia.

XI

Procedura postępowania w przypadku stwierdzenia przejawów przemocy i agresji wśród uczniów w tym cyberprzemocy.

W szkole można zaobserwować różne formy przemocy i agresji młodzieży:

- ✓ Przemoc fizyczna,
 - ✓ Przemoc słowna,
 - ✓ Przemoc psychiczna
- 1) Nauczyciel powinien zareagować natychmiast w sytuacji, gdy obserwuje lub wie (domyśla się) o wystąpieniu sytuacji przemocy.
 - 2) Nauczyciel zobowiązany jest do udzielenia pomocy i wsparcia ofierze zdarzenia.
 - 3) Nauczyciel, w przypadku zatrzymania sprawców, powinien powiadomić o zaistniałym fakcie wychowawcę, który zobligowany jest do odbycia rozmowy z uczniem. Wskazane jest, aby rozmowa odbywała się w obecności pedagoga szkolnego.
 - 4) W przypadku niepełnoletniego ucznia wychowawca powinien powiadomić rodziców/opiekunów – telefonicznie lub wezwać do szkoły w zależności od zaistniałych okoliczności i dalszych rokowań dotyczących sprawy oraz sporządzić niezbędną dokumentację ze zdarzenia.
 - 5) Wychowawca zobligowany jest powiadomić ucznia i jego rodziców/opiekunów prawnych o konsekwencjach prawnych i procedurach uruchamianych w sytuacji powtarzania się aktów agresji lub przemocy (w zależności od wagi popełnionego czynu i reakcji sprawcy).
 - 6) Wychowawca podejmuje działania wychowawcze, omawia zaistniałą sytuację z jej uczestnikami (czynnymi i biernymi), okoliczności sytuacji, przyczyny i skutki, jakie pociąga za sobą dane zachowanie (indywidualnie bądź w grupie w zależności od potrzeb sytuacji). Wychowawca powinien prowadzić rozmowę tak, aby uczniowie doszli do konstruktywnych wniosków. Wspólna rozmowa w szkole powinna odbyć się niezwłocznie.

Cyberprzemoc¹

Przemoc z użyciem technologii informacyjnych i komunikacyjnych, głównie Internetu oraz telefonów komórkowych. Podstawowe formy zjawiska to nękanie, straszenie, szantażowanie z użyciem sieci, publikowanie lub rozsyłanie ośmieszających,

¹ Opracowano na podstawie procedur ze strony Ministerstwa Edukacji Narodowej

kompromitujących informacji, zdjęć, filmów z użyciem sieci oraz podszywanie się w sieci pod kogoś wbrew jego woli. Do działań określanych mianem cyberprzemocy wykorzystywane są głównie: poczta elektroniczna, czaty, komunikatory, strony internetowe, blogi, serwisy społecznościowe, grupy dyskusyjne, serwisy SMS i MMS.

SPOSÓB POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU WYSTĄPIENIA ZAGROŻENIA

Przyjęcie zgłoszenia i ustalenie okoliczności zdarzenia

a) Jeśli zgłaszającym jest ofiara cyberprzemocy, podejmując działania przede wszystkim należy okazać wsparcie, z zachowaniem jej podmiotowości i poszanowaniem jej uczuć. Potwierdzić, że ujawnienie przemocy jest dobrą decyzją. Taką rozmowę należy przeprowadzić w miejscu bezpiecznym, zapewniającym ofierze intymność. Nie należy podejmować kroków, które mogłyby prowadzić do powtórnej wiktyimizacji czy wzbudzić podejrzenia sprawcy (np. wywoływać ucznia z lekcji do dyrekcji).

b) Jeśli osobą zgłaszającą nie jest ofiara, na początku prosimy o opis sytuacji, także z zachowaniem podmiotowości i poszanowaniem uczuć osoby zgłaszającej (np. strach przed byciem kapusiem, obawa o własne bezpieczeństwo).

c) nie należy konfrontować sprawcy i ofiary cyberprzemocy.

Opis okoliczności, analiza, zabezpieczenie dowodów

a) Wszelkie dowody cyberprzemocy powinny zostać zabezpieczone i zarejestrowane. Należy zanotować datę i czas otrzymania materiału, treść wiadomości oraz, jeśli to możliwe, dane nadawcy (nazwę użytkownika, adres e-mail, numer telefonu komórkowego itp.) lub adres strony www, na której pojawiły się szkodliwe treści czy profil.

b) Takie zabezpieczenie dowodów nie tylko ułatwi dalsze postępowanie dostawcy usługi (odnalezienie sprawcy, usunięcie szkodliwych treści z serwisu), ale również stanowi materiał, z którym powinny się zapoznać wszystkie zaangażowane w sprawę osoby: dyrektor i pedagog szkolny, rodzice, a wreszcie policja, jeśli doszło do złamania prawa.

Działania wobec sprawcy przemocy

Gdy sprawca cyberprzemocy jest znany i jest on uczniem szkoły, pedagog szkolny powinien podjąć dalsze działania:

a) przeprowadzić z nim rozmowę o jego zachowaniu. Rozmowa taka ma służyć ustaleniu

okoliczności zdarzenia, jego wspólnej analizie (w tym np. przyjrzeniu się przyczynom), a także próbie rozwiązania sytuacji konfliktowej (w tym sposobów zadość uczynienia ofiarom cyberprzemocy).

b) należy omówić z uczniem skutki jego postępowania i poinformować o konsekwencjach regulaminowych, które zostaną wobec niego zastosowane;

c) sprawca powinien zostać zobowiązany do zaprzestania swojego działania i usunięcia z sieci szkodliwych materiałów;

d) Powiadomienie rodziców sprawcy i omówienie z nimi zachowania dziecka
-zapoznanie rodziców z materiałem dowodowym oraz decyzją w sprawie dalszego postępowania

e) Objęcie sprawcy opieką psychologiczno-pedagogiczną

- pomoc uczniowi w celu zrozumienia konsekwencji swojego zachowania

- zaproponowanie sprawcy (za zgodą rodziców) skierowanie się do placówki specjalistycznej w celu udziału w programie terapeutycznym

Działania wobec ofiary cyberprzemocy

Wsparcie psychiczne.

Podobnie jak w przypadku innych form przemocy, ofiara cyberprzemocy potrzebuje pomocy i emocjonalnego wsparcia ze strony dorosłych. Musi także wiedzieć, że szkoła podejmie odpowiednie kroki w celu rozwiązania problemu.

Porada.

Uczeń będący ofiarą cyberprzemocy powinien otrzymać poradę, jak ma się zachować, aby zapewnić sobie poczucie bezpieczeństwa i nie doprowadzić do eskalacji prześladowania, potwierdzenie, że dobrze postąpił informując o tym fakcie.

Monitoring.

Po zakończeniu interwencji należy monitorować sytuację ucznia sprawdzając, czy nie są wobec niego podejmowane dalsze działania przemocowe bądź odwetowe ze strony sprawcy. Rodzice dziecka będącego ofiarą cyberprzemocy powinni być poinformowani o problemie i otrzymać wsparcie i pomoc ze strony szkoły. W rozmowie z nimi pedagog lub wychowawca przedstawiają kroki, jakie zostały podjęte w celu wyjaśnienia zajścia oraz zapewnienia bezpieczeństwa poszkodowanemu uczniowi, a także, jeśli to wskazane, zaproponować rodzicom i dziecku pomoc specjalisty np. psychologa.

XII

Postępowanie w sytuacji naruszenia godności lub nietykalności osobistej nauczyciela lub pracownika szkoły.

1. W przypadku, gdy zachodzi uzasadnione podejrzenie, że uczeń naruszył godność/nietykalność osobistą nauczyciela lub innego pracownika szkoły poprzez uderzenie, popchnięcie, kopnięcie, szarpanie, oplucie, rzucenie przedmiotem, poniżenie słowne, wymuszenia, groźby itp. nauczyciel lub pracownik niepedagogiczny szkoły, który powziął takie podejrzenie, zgłasza powyższy fakt do wychowawcy i dyrektora szkoły.
2. W przypadku niepełnoletniego ucznia, wychowawca niezwłocznie powiadamia telefonicznie rodziców/opiekunów prawnych ucznia o zaistniałej sytuacji.
3. Z zaistniałego zdarzenia sporządzona zostaje notatka służbowa, podpisana przez rodziców/ opiekunów prawnych ucznia lub pełnoletniego ucznia.
4. *W każdej sytuacji poszkodowany pracownik szkoły ma prawo złożyć zawiadomienie na policję lub powiadomić sąd. W przypadku, gdy dotyczy to nauczycieli jako funkcjonariuszy publicznych dyrektor jest zobowiązany po uzyskaniu opinii nauczyciela do powiadomienia organów ścigania.*

XIII

Procedura postępowania w przypadku zachowań samobójczych lub samobójstwa ucznia.

1. Każdy nauczyciel i pracownik szkoły ma obowiązek zareagowania na jakikolwiek sygnał o ryzyku zachowania autodestrukcyjnego u ucznia. W przypadku zaobserwowania lub powzięcia informacji, że uczeń planuje podjąć lub podjął próbę samobójczą nauczyciel/pracownik powinien niezwłocznie poinformować o tym dyrektora szkoły.
2. Po zdiagnozowaniu sytuacji, wychowawca i pedagog szkolny podejmują odpowiednie działania interwencyjne:
 - ✓ przeprowadzają analizę sytuacji szkolnej i rodzinnej ucznia w celu wstępnego ustalenia przyczyn,
 - ✓ przekazują informację o zagrożeniu rodzicom/opiekunom prawnym, dyrektorowi szkoły i pedagogowi,
 - ✓ ustalają z rodzicami zasady wzajemnych kontaktów, proponują pomoc na terenie szkoły lub poza nią,
 - ✓ w przypadku, gdy zabrane informacje świadczą o przejawach demoralizacji ucznia lub gdy sytuacja rodzinna wskazuje na zagrożenie zdrowia lub życia, dyrektor szkoły powiadamia sąd rodzinny.
3. Jeżeli nauczyciel/pracownik szkoły poweźmie informację, że uczeń zamierza popełnić samobójstwo (informacja od samego ucznia, kolegów, rodziny, osób postronnych) powinien natychmiast powiadomić o tym wychowawcę klasy, pedagoga szkolnego/psychologa oraz dyrektora szkoły.
4. Po zdiagnozowaniu sytuacji zagrożenia wychowawca, pedagog szkolny oraz dyrektor szkoły podejmują następujące działania:
 - ✓ nie pozostawiają ucznia samego, próbują przeprowadzić go w ustronne, bezpieczne miejsce,
 - ✓ informują o zaistniałej sytuacji i zagrożeniu rodziców/opiekunów prawnych,
 - ✓ przekazują dziecko pod opiekę rodziców/ opiekunów prawnych lub jeżeli przyczyną zagrożenia jest sytuacja domowa ucznia odpowiednim instytucjom (np. policji).
5. Po powzięciu informacji, że uczeń podjął próbę samobójczą dyrektor szkoły, wychowawca, pedagog szkolny podejmują następujące działania:
 - ✓ jeśli próba samobójcza ma miejsce w szkole, dyrektor szkoły niezwłocznie wzywa pogotowie ratunkowe i policję oraz powiadamia o fakcie rodzica/opiekuna prawnego,
 - ✓ dyrektor szkoły, pedagog szkolny oraz wychowawca dokonują oceny sytuacji

- i przeprowadzają rozmowę wspierającą z uczniami i rodzicami oraz przekazują informacje dotyczące pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
- ✓ jeśli próba samobójcza ma miejsce w domu, a rodzic poinformował o zajściu szkołę, dyrektor szkoły, pedagog szkolny przekazuje rodzicom informacje dotyczące możliwości uzyskania pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
 - ✓ o próbie samobójczej dyrektor informuje pozostałych nauczycieli pod rygorem tajemnicy, w celu podjęcia wspólnych działań oraz obserwacji zachowania ucznia po jego powrocie do szkoły przez wszystkich nauczycieli,
 - ✓ pedagog planuje dalsze działania mające na celu zapewnienie uczniowi bezpieczeństwa w szkole, atmosfery życzliwości i wsparcia.
6. W przypadku śmierci ucznia w wyniku samobójstwa na terenie szkoły, dyrektor szkoły informuje organ prowadzący i nadzorujący szkołę o zaistniałej sytuacji. Pedagog szkolny oraz wychowawcy udzielają pomocy psychologiczno – pedagogicznej innym uczniom szkoły.

XIV

Procedura postępowania w razie wypadku w szkole.

1. Nauczyciel/pracownik szkoły, który powziął wiadomość o wypadku ucznia niezwłocznie zapewnia poszkodowanemu opiekę, w szczególności sprowadzając fachową pomoc medyczną i w miarę możliwości udzielając poszkodowanemu pierwszej pomocy.
2. Nauczyciel przerywa zajęcia wyprowadzając uczniów z miejsca zagrożenia, jeżeli miejsce, w którym są lub będą prowadzone zajęcia może stwarzać zagrożenie dla bezpieczeństwa uczniów.
3. Nauczyciel powiadamia o zaistniałym fakcie wychowawcę oraz dyrektora szkoły.
4. O każdym wypadku dyrektor szkoły lub nauczyciel, pod opieką którego przebywał uczeń w chwili wypadku, powiadamia rodziców/opiekunów prawnych poszkodowanego ucznia.
5. O każdym wypadku dyrektor szkoły zawiadamia niezwłocznie organ prowadzący, pracownika służby bezpieczeństwa i higieny pracy, społecznego inspektora pracy, radę rodziców oraz inne odpowiednie instytucje w zależności od rodzaju zdarzenia.
6. O wypadku śmiertelnym, ciężkim i zbiorowym dyrektor szkoły zawiadamia niezwłocznie policję, prokuratora i kuratora oświaty.
7. O wypadku, do którego doszło w wyniku zatrucia, zawiadamia się niezwłocznie państwowego inspektora sanitarnego.
8. Dyrektor szkoły zabezpiecza miejsce wypadku w sposób wykluczający dopuszczenie osób niepowołanych.
9. Dyrektor szkoły powołuje zespół powypadkowy, który przeprowadza postępowanie powypadkowe i sporządza dokumentację powypadkową, w tym protokół powypadkowy.

XV

Procedura postępowania w przypadku zachowania uniemożliwiającego prowadzenie lekcji. (zabieranie głosu bez zgłoszenia się, chodzenie po klasie, przeszkadzanie innym uczniom itp.)

1. Nauczyciel udziela uczniowi ustnego upomnienia. Gdy to nie skutkuje wpisuje uwagę do dziennika.
2. W przypadku braku zmiany zachowania ucznia nauczyciel wysyła gospodarza klasy po pedagoga lub dyrektora szkoły. Uczeń może być zabrany na rozmowę w czasie zajęć lub bezpośrednio po. Nauczyciel powiadamia wychowawcę klasy o zaistniałej sytuacji. Wychowawca przeprowadza rozmowę dyscyplinującą z uczniem w obecności nauczyciela.
3. W przypadku braku zmiany zachowania ze strony ucznia, wychowawca powiadamia rodziców/ opiekunów prawnych.
4. W przypadku braku reakcji rodziców/opiekunów prawnych na interwencję wychowawcy o fakcie zostaje powiadomiony dyrektor szkoły oraz pedagog szkolny. Rodzice/opiekunowie prawni zostają wezwani do szkoły w celu przeprowadzenia rozmowy interwencyjnej. W razie potrzeby zostają ustalone systematyczne spotkania ucznia z pedagogiem szkolnym mające na celu pracę z uczniem.
5. Nauczyciel ma obowiązek zareagować, zgodnie z regulaminem szkoły, w przypadku gdy bez jego zgody na zajęciach lekcyjnych uczeń korzysta z telefonu komórkowego, dyktafonu, aparatu fotograficznego bądź innego urządzenia służącego dorejestrowania dźwięku i obrazu.

XVI

Procedura postępowania w przypadku samowolnego opuszczania szkoły przez ucznia w czasie zajęć lekcyjnych.

6

1. Nauczyciel, który stwierdził, że uczeń samowolnie opuścił teren szkoły, zaznacza w dzienniku nieobecność na lekcji i zgłasza ten fakt wychowawcy klasy.
2. Wychowawca/pedagog szkolny wzywa do szkoły rodziców/opiekunów prawnych ucznia i przeprowadza z nimi rozmowę w obecności ucznia. Zobowiązuje ucznia do zaniechania wagarów, a rodziców/opiekunów prawnych do kontrolowania frekwencji dziecka, ustala strategię postępowania z uczniem. Pedagog przeprowadza także rozmowę motywującą z uczniem i podejmuje inne środki oddziaływania wychowawczego.
3. W sytuacji, gdy szkoła wykorzysta wszystkie formy oddziaływań wychowawczych, a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły powiadamia pisemnie sąd rodzinny lub policję oraz organ prowadzący.

XVII

Procedura postępowania w przypadku trudnych sytuacji wychowawczych.

1. Wychowawca, w porozumieniu z pedagogiem szkolnym, ma obowiązek przeprowadzenia diagnozy sytuacji szkolnej i rodzinnej uczniów na początku roku szkolnego.
2. Wychowawca klasy na początku roku szkolnego ustala sposoby komunikacji z rodzicami/opiekunami prawnymi uwzględniając udostępnienie niezbędnych danych dotyczących miejsca pobytu rodziców/opiekunów prawnych oraz numerów telefonów kontaktowych.
3. W trakcie roku szkolnego, wychowawca na bieżąco zgłasza pedagogowi szkolnemu zdiagnozowane problemy wychowawcze dot. uczniów w swojej klasie. Jednocześnie powiadamia rodziców/ opiekunów prawnych (telefonicznie, osobiście lub pisemnie) o zaistniałych, trudnych sytuacjach wychowawczych.
4. Pedagog szkolny obejmuje opieką i wsparciem pedagogicznym i psychologicznym ucznia i jego rodziców/ opiekunów prawnych oraz podejmuje działania wychowawcze zmierzające do eliminacji trudności i rozwiązania problemów szkolnych ucznia.
5. W przypadku odmowy współpracy ze strony rodziców/opiekunów prawnych dyrektor szkoły lub pedagog zwraca się o pomoc do zewnętrznych instytucji wspierających szkołę.

XVIII

Procedura postępowania w przypadku odmowy współpracy rodziców/opiekunów prawnych ze szkołą lub gdy rodzina jest niewydolna wychowawczo.

1. Nauczyciel/wychowawca powiadamia o zaobserwowanej sytuacji pedagoga szkolnego, z którym udaje się do miejsca zamieszkania ucznia w celu zdiagnozowania sytuacji szkolnej i rodzinnej ucznia.
2. Uzyskane informacje pedagog szkolny weryfikuje z odpowiednimi instytucjami.
3. W przypadku potwierdzenia niepokojącej sytuacji domowej ucznia, pedagog szkolny informuje o tym fakcie dyrektora szkoły.
4. Problem zostaje objęty pracą zespołu wychowawczego w celu udzielenia pomocy dziecku. Przykładowe działania szkoły podejmowane w stosunku do ucznia:
 - ✓ rozmowy wspierające prowadzone przez wychowawcę, pedagoga szkolnego,
 - ✓ stworzenie możliwości odrabiania lekcji i przygotowywania się do zajęć w szkole,
 - ✓ zadbanie o pomoc materialną,
 - ✓ zakwalifikowanie ucznia na terapię indywidualną lub grupową dla dzieci,
 - ✓ zadbanie o miejsce w świetlicy socjoterapeutycznej lub nadzór kuratora sądowego,
 - ✓ upowszechnienie informacji o ważnych telefonach oraz osobach i instytucjach niosących pomoc,
 - ✓ stały dyskretny monitoring sytuacji ucznia w rodzinie.

XIX

6 Procedura postępowania w przypadku ujawnienia podejrzanego przesyłki lub telefonu ostrzegającego przed niebezpieczeństwem.

Należy:

- ✓ zabezpieczyć teren, uniemożliwić dostęp wszystkim osobom będącym na terenie szkoły,
- ✓ niezwłocznie powiadomić dyrektora szkoły,
- ✓ dyrektor szkoły niezwłocznie powiadamia odpowiednie służby (policję, straż pożarną itp.) oraz podejmuje decyzję o ewentualnej ewakuacji szkoły.

6

XX

Procedura postępowania w przypadku, gdy nauczyciel wykryje fałszerstwo.

1. Przykładowe sytuacje fałszerstwa w szkole: dokonywanie wpisów w dzienniku elektronicznym (wpisywanie, poprawianie, usuwanie ocen, usprawiedliwianie nieobecności), przedstawianie fałszywych zwolnień i usprawiedliwień od rodziców, podrabianie (przerabianie) zwolnień lekarskich, podkładanie prac innych uczniów jako własnych, udowodnione przez nauczyciela ściąganie, oraz inne.
2. W przypadku, gdy nauczyciel wykryje fałszerstwo, powiadamia o tym fakcie wychowawcę lub pedagoga szkolnego i sporządza stosowną dokumentację zabezpieczając dowody.
3. Wychowawca/pedagog szkolny wzywa do szkoły rodziców/opiekunów prawnych ucznia i powiadamia ich o zaistniałym fakcie.
4. W obecności rodziców/opiekunów prawnych zostaje podjęta decyzja o dalszym postępowaniu.
5. W przypadku ujawnienia przestępstwa ściganego z urzędu, dyrektor szkoły składa zawiadomienie do odpowiednich organów ścigania.

XXI

Procedura postępowania w przypadku używania przez ucznia wulgarnego słownictwa.

1. Gdy nauczyciel jest świadkiem używania przez ucznia wulgarnego słownictwa ma bezwzględny obowiązek zareagowania.
2. Sam bądź z pomocą pedagoga przeprowadza rozmowę dyscyplinującą z uczniem.
3. Wpisuje uwagę w dzienniku.
4. Powiadamia wychowawcę klasy.
5. Wychowawca klasy podejmuje odpowiednie kroki zawarte w regulaminie szkoły.

XXII

Procedura postępowania w przypadku ciąży uczennicy.

1. W przypadku zaobserwowania lub powzięcia informacji, że uczennica jest w ciąży nauczyciel/wychowawca informuje o tym fakcie pedagoga szkolnego i dyrektora szkoły.
2. Wychowawca lub pedagog szkolny wzywa do szkoły rodziców/opiekunów prawnych i przeprowadza rozmowę z uczennicą oraz jej rodzicami/opiekunami. Sporządza notatkę z przeprowadzonej rozmowy.
3. W przypadku potwierdzenia informacji, dyrektor szkoły w porozumieniu z rodzicami/opiekunami prawnymi oraz wychowawcą ustalają sposób i termin realizacji obowiązku szkolnego/nauki przez uczennicę.
4. Pedagog szkolny wskazuje rodzicom możliwości skorzystania przez uczennicę i ich samych z pomocy psychologiczno-pedagogicznej na terenie szkoły i poza nią.
5. Dyrektor zobowiązuje wychowawcę i pielęgniarkę szkolną do opieki nad uczennicą w trakcie pobytu w szkole.
6. W przypadku uczennicy poniżej 15 roku życia, dyrektor szkoły o zaistniałej sytuacji powiadamia na piśmie sąd rodzinny lub policję.

XXIII

Procedura postępowania w przypadku zamachu

1. W przypadku ataku na szkołę osoby lub osób z użyciem broni palnej lub innych niebezpiecznych przedmiotów nauczyciel/pracownik natychmiast powiadamia dyrektora szkoły, policję i służby medyczne.
2. Robi wszystko, żeby ochronić uczniów np. zamyka drzwi klasy i barykaduje je meblami. Kaze dzieciom schować się za ławki i szafy.
3. Jeśli to możliwe nauczyciel sam wyprowadza dzieci z zagrożonego miejsca.
4. Dyrektor szkoły natychmiast wzywa policję i służby medyczne i ogłasza ewentualną ewakuację.

XXIV

Interwencja w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka

Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka krzywdzenia dzieci

1. Pracownicy szkoły monitorują sytuację i dobrostan dziecka
2. Rozpoznanie i reagowanie na czynniki ryzyka krzywdzenia dziecka dotyczy: środowiska rodzinnego, relacji między uczniami (w tym zjawiska „cyberprzemocy”) i relacji pracownicy szkoły – uczniowie.
3. Pracownicy szkoły posiadają wiedzę na temat rodzajów krzywdy jakiej może doznawać dziecko, a także jego objawów fizycznych, somatycznych i specyficznych zachowań świadczących o istnieniu ryzyka doznawania takiej krzywdy.
4. Każdy pracownik szkoły, który powźmie podejrzenie, że dziecko może być krzywdzone, ma obowiązek przekazać informację o swoich spostrzeżeniach w pierwszej kolejności pedagogowi szkolnemu. W sytuacji gdy jest to w danej chwili niemożliwe - wychowawcy danego ucznia. Pedagog szkolny/wychowawca przekazują informację dyrektorowi szkoły.

Procedury interwencji w przypadku krzywdzenia dziecka

W przypadku podjęcia przez pracownika placówki podejrzenia, że dziecko jest krzywdzone, pracownik ma obowiązek sporządzenia notatki służbowej i przekazania uzyskanej informacji (do wyboru) wychowawcy/pedagogowi/psychologowi/dyrektorowi placówki.

1. Pedagog szkolny wraz z wychowawcą klasy dokonuje analizy uzyskanych informacji, w tym czynników ryzyka krzywdzenia dziecka, występujących w konkretnej rodzinie.
2. Pedagog szkolny wraz z wychowawcą sporządzają notatkę zawierającą uzyskane informacje. Notatka ta jest uzupełniana o nowe dane na kolejnych etapach procedury.
3. Pedagog szkolny przeprowadza konsultacje:
 - ✓ z pracownikiem socjalnym, w celu uzyskania danych o sytuacji rodzinnej z wywiadu środowiskowego. W przypadku braku danych zgłasza wniosek o przeprowadzenie takiego wywiadu;
 - ✓ z dzielnicowym w celu uzyskania informacji o ewentualnych interwencjach;
 - ✓ z kuratorem sądowym (jeżeli dana rodzina objęta jest kuratelą) w celu uzyskania informacji o sprawowanym nadzorze.

4. Wychowawca z pedagogiem szkolnym ustalają, kto z nich (jednoosobowo) przeprowadzi rozmowę diagnostyczną z dzieckiem.
5. Rozmowa diagnostyczna z dzieckiem.
6. Na podstawie wszystkich uzyskanych informacji następuje określenie stopnia zagrożenia bezpieczeństwa dziecka, w tym konieczności lub braku konieczności odizolowania dziecka od rodziny.
7. Po diagnozie, w wyniku której określa się, że dochodzi do krzywdzenia dziecka ze strony jego rodziny, pedagog szkolny wypełnia – zgodnie z procedurą „Niebieskie Karty” - „Niebieską Kartę A” i niezwłocznie przekazuje ją przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego.
8. Pedagog szkolny zgłasza sprawę do sądu rodzinnego o ile występuje zagrożenie niewypełniania funkcji opiekuńczo – wychowawczych przez rodziców.
9. Jeżeli istnieje podejrzenie przestępstwa popełnionego na szkodę dziecka, dyrektor szkoły składa zawiadomienie na policję lub do prokuratury.
10. W przypadku, gdy w wyniku diagnozy nie podejrzewa się stosowania przemocy, a sygnał dotyczy innych niepokojących zjawisk w rodzinie:
 - ✓ pedagog szkolny i wychowawca oceniają szansę współpracy przynajmniej z jednym z rodziców,
 - ✓ przeprowadzają rozmowę z rodzicem/rodzicami,
 - ✓ pedagog szkolny i wychowawca zawierają kontrakt z rodzicami o współpracy na rzecz poprawy sytuacji dziecka i rodziny. Informują o swoim dalszym ewentualnym postępowaniu w razie niedotrzymania warunków umowy (założenie „Niebieskiej Karty”).
11. Równoległe z działaniami opisanymi powyżej, pedagog szkolny koordynuje działania wynikające z potrzeb dziecka i rodziny w kierunku:
 - ✓ wzmocnienia dziecka przez zapewnienie mu odpowiednio do potrzeb i w uzgodnieniu z rodzicami, konsultacji psychologiczno-pedagogicznych, ewentualnie psychiatryczne w opiekującej się szkołą poradnią psychologiczno-pedagogiczną. Wskazanie instytucji udzielających innych form pomocy (terapia indywidualna, grupowa, zajęcia świetlicowe, warsztaty) – w uzgodnieniu z rodzicami i adekwatnie do potrzeb;
 - ✓ wspierania rodziny poprzez wskazanie instytucji oferujących poradnictwo, konsultacje psychologiczne, terapię uzależnień, terapię dla sprawców przemocy, warsztaty umiejętności wychowawczych.

12. Uczeń mający poczucie doznanej krzywdy ze strony innych uczniów może zgłosić ten fakt każdemu z pracowników szkoły. Ich obowiązkiem jest podjęcie natychmiastowych działań zaradczych, w tym zawiadomienie pedagoga szkolnego, wychowawców i dyrekcji o uzyskanych informacjach.
13. Postępowanie wyjaśniające prowadzone jest przez wychowawców klas, i/lub pedagoga szkolnego, i/lub dyrektora szkoły.
14. Postępowanie wyjaśniające i uruchomienie procedury następuje w związku z: przemocą fizyczną (bicie, kopanie, popychanie, zamykanie w pomieszczeniach, niszczenie własności), naruszeniem godności osobistej (wulgaryzmy, przezywanie, wyśmiewanie, obrażanie, obgadywanie, plotkowanie, przemoc psychiczna w tym odtrącanie, izolowanie, wykluczanie z grupy, groźenie, szantażowanie, wymuszanie, cyberprzemoc).
15. Szczególną opieką pedagoga szkolnego i wychowawcy klasy otoczona zostaje ofiara krzywdzenia.
16. Procedura postępowania ma związek z wiekiem ucznia (czy ukończył 13 lat) i rodzajem czynu (czy czyn jest karalny) . Z chwilą ukończenia trzynastego roku życia uczeń nabywa tzw. zdolność deliktową. Wyraża się ona w tym, że obowiązujące przepisy prawa przypisują mu zdolność działania z rozeznaniem w zakresie czynów niedozwolonych, a w następstwie — ponoszenie odpowiedzialności za szkodę spowodowaną danym czynem.
17. Sprawca wyrządzonej krzywdy nie ukończył 13 lat:
 - ✓ rozmowa ze sprawcą;
 - ✓ rozmowa z ofiarą;
 - ✓ rozmowa z potencjalnymi świadkami;
 - ✓ o zdarzeniu/zdarzeniach, uzyskanych wyjaśnieniach i podjętych przez szkołę krokach informowani są rodzice uczniów, w możliwie najkrótszym czasie;
 - ✓ w porozumieniu z rodzicami ucznia krzywdzącego, wychowawca i pedagog szkolny planują i przeprowadzają działania mające na celu zmianę sposobu zachowania ucznia na akceptowane społecznie. Sprawca podlega ukaraniu zgodnie ze statutem szkoły;
 - ✓ wdrożenie działań i monitoring sytuacji;
 - ✓ działania przynoszą pożądany skutek – zakończenie działań;
 - ✓ działania nie przynoszą pożądanego skutku – wniosek do sądu rodzinnego o wgląd w sytuację dziecka i rodziny, o ile występuje zagrożenie niewypełnienia przez rodziców funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

18. Jeśli uczeń, sprawca wyrządzonej krzywdy ukończył 13 lat i dopuścił się czynu karalnego, dyrektor szkoły zgłasza sprawę na policję lub do sądu rodzinnego. Jeśli czyn nie był karalny obowiązuje procedura pkt. 7 od a do h.

Krzywdzenie ucznia przez pracownika szkoły lub inne osoby może przybrać formę: negatywnych zachowań (ośmieszanie, dyskryminowanie, mobbing, nacisk psychiczny, nierówne traktowanie) lub przestępstwa popełnionego na jego szkodę.

1. W przypadku krzywdzenia dziecka, jeśli sprawcą jest pracownik, dyrektor szkoły podejmuje rozmowę z pracownikiem w celu wyjaśnienia sytuacji:
 - ✓ gdy potwierdzone jest negatywne zachowanie pracownika placówki (tzn. ośmieszanie, dyskryminowanie, lobbing, nierówne traktowanie): – ustalany jest kontrakt zawierający działania eliminujące nieodpowiednie zachowania oraz konsekwencje, – dyrektor szkoły podejmuje rozmowę z dzieckiem i jego rodzicami/opiekunami w celu poinformowania o zaistniałej sytuacji, – zespół ds. pomocy psychologiczno-pedagogicznej ustala plan pomocy dziecku w celu zapewnienia mu bezpieczeństwa i wsparcia na terenie placówki ewentualnie skierowania dziecka do innej placówki specjalistycznej.
 - ✓ gdy istnieje podejrzenie przestępstwa popełnionego na szkodę dziecka: – dyrektor szkoły informuje pracownika o obowiązku złożenia zawiadomienia o zdarzeniu na policję lub do prokuratury (art.304 k.p.k.) i składa powyższe zawiadomienie

XXV

Metody współpracy z policją

W ramach długofalowej pracy profilaktyczno – wychowawczej szkoła i policja utrzymują stałą, bieżącą współpracę w zakresie profilaktyki zagrożeń.

Koordinatorami współpracy są: pedagog szkolny oraz funkcjonariusz policji zajmujący się tematyką nieletnich właściwej jednostki policji.

Do współpracy ze szkołą zobowiązany jest także dzielnicowy, w rejonie którego znajduje się szkoła.

Pracownicy szkoły wyznaczeni do współpracy z policją, funkcjonariusz policji zajmujący się tematyką nieletnich oraz dzielnicowy powinni wspólnie ustalić wzajemne zasady kontaktu, by móc na bieżąco wymieniać informacje i rozwiązywać problemy związane z bezpieczeństwem i dobrem uczniów.

W ramach współpracy policji ze szkołą:

- ✓ odbywają się spotkania pedagogów szkolnych, nauczycieli, dyrektorów szkół z zaproszonymi funkcjonariuszami policji zajmujący się tematyką nieletnich podejmujące tematykę zagrożeń przestępczością oraz demoralizacją dzieci i młodzieży w środowisku lokalnym,
- ✓ odbywają się spotkania tematyczne młodzieży szkolnej z udziałem policjantów,
- ✓ szkoła zobligowana jest do informowania policji o zdarzeniach na terenie szkoły wypełniających znamiona przestępstwa, stanowiących zagrożenie dla życia i zdrowia uczniów oraz przejawach demoralizacji dzieci i młodzieży,
- ✓ policja zobligowana jest do udzielania pomocy szkole w rozwiązywaniu trudnych, mogących mieć podłoże przestępcze problemów, które zaistniały na terenie szkoły,
- ✓ realizowane są lokalne programy profilaktyczne związane z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom oraz zapobieganiem demoralizacji i przestępczości nieletnich.

Wszystkich nauczycieli i pracowników szkoły obowiązują niniejsze procedury postępowania. Ponadto o obowiązujących procedurach w sytuacjach zagrożenia szkoła informuje rodziców uczniów.

Powyższe procedury są dostępne w komórce ds. nieletnich lokalnej jednostki policji, w pokoju nauczycielskim, bibliotece oraz publikowane są w serwisie internetowym szkoły.

Zał. Nr 1

pieczęć szkoły

.....
miejsowość, data

NOTATKA SŁUŻBOWA

Imię i nazwisko sporządzającego notatkę

.....

Funkcja pełniona w szkole

.....

Data i godzina zajścia

.....

Miejsce zajścia

.....

Personalia sprawcy

.....

Personalia poszkodowanego

.....

Przebieg wydarzeń

.....

.....

.....

.....

Działania podjęte przez pracowników szkoły

.....

.....

.....

.....

Działania podjęte przez inne służby

.....
.....
.....
.....

Inne uwagi

.....
.....
.....

.....

data i podpis i osoby sporządzającej notatkę

Zapoznałem/am się:

.....
.....

pieczętka szkoły

.....

.....
miejsowość, data

NOTATKA SŁUŻBOWA

Dnia o godz. doszło do zatrzymania na terenie szkoły.....(imię i nazwisko ucznia).

Zatrzymania dokonał(stopień, imię i nazwisko funkcjonariusza policji) Komendy Policji w nr identyfikacyjny funkcjonariusza policji.....

Jako przyczynę zatrzymania ucznia podano:

.....
.....
.....
.....
.....

Jednocześnie w czasie przeprowadzania czynności szkoła próbowała się skontaktować telefonicznie z rodzicami/opiekunami prawnymi ucznia o godz., na nr tel.....

W momencie przekazania ucznia stan jego zdrowia był (opisać ten stan):

.....
.....
.....
.....
.....

.....
data i podpis i osoby sporządzającej notatkę

.....
data i podpis funkcjonariusza policji

Zapoznałem/am się:

.....

.....

Zał. Nr 3

pieczętka szkoły

.....

miejsowość, data

OŚWIADCZENIE RODZICA/OPIEKUNA PRAWNEGO

Oświadczam, że dnia o godz..... odebrałem/am swojego/swoją
syna/córkę (imię i nazwisko ucznia)
od..... (imię, nazwisko, funkcja przekazującego).

Nie wnoszę/wnoszę* uwag w zakresie stanu zdrowia mojego dziecka.

Ewentualne uwagi*:

.....
.....
.....

*niepotrzebne skreślić

.....

data i podpis rodzica/opiekuna prawnego

.....

data i podpis przekazującego